

**Herdenkingsrede van generaal majoor b.d. Rudi W. Hemmes
Engelandvaarder / Prinses Irene Brigade, in het verleden gehouden en
nu opnieuw op 4 mei 2013 voorgelezen.**

Wij zijn hier bijeen om op waardige wijze de slachtoffers van het England Spiel te herdenken.

Het Englandspiel, was tussen 1942 en 1944 een radiocontact tussen de Engelse geheime dienst en de Duitse Contraspionage dienst, de Abwehr.

Al vroeg na de Nederlandse capitulatie verzamelden verzetsgroepen in Nederland informatie die zonder radio moeilijk naar Engeland was te versturen. Vanuit Engeland werden agenten gedropt op Nederlands bezet grondgebied om die berichten naar de Britse geheime dienst te seinen.

De agent Huub Lauwers, die daartoe was gedropt, zond op 3 januari 1942 zijn eerste codebericht naar het Verenigd Koninkrijk. Op 6 maart werd hij in Den Haag gearresteerd. Zoals hem in Engeland was geleerd weigerde hij in eerste instantie de Duitsers medewerking te verlenen. Hij deed dat na lange verhoren toch omdat hij daardoor de Britse geheime dienst op de hoogte kon brengen van het feit dat hij was gearresteerd.

Tijdens zijn opleiding was hem namelijk geleerd in zijn morse - telegrammen een opzettelijke fout aan te brengen - de zogeheten security check - en die fout weg te laten zodra hij was gearresteerd. Bij de Abwehr kende men die individuele security check niet. Op 8 maart zond hij een bericht naar Londen. Hoewel hij hierin zijn security check wegliefte ondernam Londen naar aanleiding hiervan geen actie. Dit was het begin van het Englandspiel.

Voor de Duitsers was dit een uitgelezen kans om meer uit Engeland afkomstige Nederlandse agenten in handen te krijgen en de Engelsen misleidende inlichtingen te verstrekken.

In de periode 1942 - 1944 werden 54 agenten in het kader van het Englandspiel door de Duitsers gearresteerd en ter dood gebracht.

Wij herdenken met grote eerbied de jonge mensen die hun leven in de waagschaal stelden omdat zij meenden dat het hun plicht was hun vaderland te helpen bevrijden van de nazi-bezetter. Zij waren bereid het hoogste offer te brengen. Zij werden een weerloze prooi van dit vieze spel tussen geheime diensten van Duitsland en Engeland en zij werden op gruwelijke wijze door de nazi's ter dood gebracht.

Wij weten nog steeds niet met zekerheid of zij slachtoffer waren van verraad, van een dubbelspel of van gewoon stommeit. Maar wij herdenken met eerbied allen die het slachtoffer werden van dit Englandspiel en wij zullen dat blijven doen, zolang dat in ons vermogen ligt.

Wij doen dat bij dit mooie monument op deze plaats, die ook herinnert aan de verhoren van de slachtoffers in het gebouw van de Sicherheitsdienst, de dienst die samenwerkte met de Abwehr en die huisde in die witte villa aan de andere kant van de weg.

Wij zullen, zolang ons dat mogelijk is, samen met de jeugd van nu, hen gedenken die slachtoffer werden van hun idealen. Zij zullen altijd in onze gedachten blijven.